

SCHIET DAN!

‘Schiet dan! Ik doe toch niks. Ik doe mijn handjes toch al omhoog?’ riep Marinus uitdagend terwijl hij tergend langzaam zijn handen omhoog deed. Hij keek recht in de loop van een revolver en de ogen van de rijksveldwachter*). Door het hoofd van Marinus, de vijfde zoon van Maurits en Maartje Kool, flitsten de beelden van de vrolijke kermisavond in Zuid-Scharwoude. Met drie makkers, schippersknechten bij Van Schoorl Motorbootdiensten, had Marinus afgesproken naar de jaarlijkse kermis in het buurdorp Zuid-Scharwoude te gaan. Het ging er uitbundig aan toe. Het dansen met de meisjes was plezierig, het bier vloeyde rijkelijk en de tijd vloog. Rond sluitingstijd, twee uur ’s nachts, kwam de nieuwe rijksveldwachter herberg ‘De Roode Leeuw’ binnen. Niet om een oogje toe te knijpen, maar om de regels te handhaven. Tijd is tijd. Allemaal naar buiten!

Een paar uur later stond Marinus voor het woonhuis van de veldwachter aan de Dorpsstraat in Broek op Langedijk. Het was duister. Vanaf veilige afstand keken zijn drie makkers wazig en gespannen toe.

Staande voor zijn dienstwoning richtte brigadier-rijksveldwachter Reinier Cornelis van den Bosch krampachtig zijn revolver op zijn belager. Wie was die blaag, die het lef had hem van zijn nachtrust te beroven? De overplaatsing van Velsen naar dit calvinistische dorp Broek op Langedijk had hij gezien als een mooie promotie; de ordehandhaving bij de kermis in Zuid-Scharwoude zat hem echter niet lekker. Die ‘fijne’ Broekers waren erg rechtlijnig. Tijdens de kermis in het buurdorp verlangden zij van de veldwachters een soepel optreden. Zo was dat gebruikelijk, werd hem toegebeten. Jammer, maar dat lag niet in zijn aard. Als zoon van de Amsterdamse Friezin, Froukje van den Bosch, was hem rechtlijnigheid met de paplepel ingegoten: hard, maar rechtvaardig. In zijn militaire opleiding en politiepraktijk was het niet anders geweest: regels zijn regels. En nu stond hij hier, terwijl de zenuwen hem door het lijf

gierden, midden in de nacht met zijn klewang**) langs zijn uniform en zijn schietklare revolver in de rechterhand, zijn wijsvinger krampachtig om de trekker.

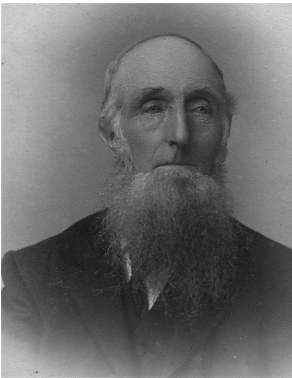
“Twei harde koppe teugen mekaar,
dat wordt vezelf duvelswaar”

*) (rijks-)veldwachter = politieagent

**) klewang = sabel

WEST-FRIEZEN

Mouris Kool kon 'skoftig timmere'. Hij werd op 12 januari 1814 geboren in het West-Friese dorp Benningbroek ten noordwesten van Hoorn en werd daar timmermans knecht. Zijn voorouders, Reijndert Kool en Aaltje de Boer, hadden oostelijk van Hoorn gewoond, in Oosterblokker. Ze waren van huis uit gereformeerd. Daarom zocht Mouris een levenspartner in eigen sfeer. Op 20 maart 1842 trouwde hij in Broek op Langedijk met Marijtje Dirkmaat. Zij was ook gereformeerd en een echte Broeker. De Benningbroeker Mouris vestigde zich na zijn huwelijk met Marijtje in Broek op Langedijk als zelfstandig timmerman. Mouris en Marijtje kregen negen kinderen, waarvan er vijf vrijwel direct na de geboorte stierven. Het oudste kind, Pieter, geboren 4 juni 1842, werd ook timmerman. Ook 'hai kon skoftig timmere', maar zijn ondernemersbloed stroomde nog sneller. Hij begon een winkel in galanterieën aan de Dorpsstraat 96. Het leek hem wel wat om snuisterijen te verkopen. Pieter had een gat in de markt ontdekt.

Pieter Kool

Diewertje de Boer

Aafje Brouwer

Met de verdiensten van de winkel in potten en pannen kon zijn gezin goed leven. Pieter was op 10 maart 1875 in Noord-Scharwoude getrouwd met Dieuwertje de Boer. Pieter en Dieuwertje kregen vier dochters en